

opbrengstgericht werken

30/01/2010 | Marcel Schmeier M SEN | www.onderwijsgek.nl

Sinds een week heeft zich een prikkelend en opgewonden gevoel meester gemaakt van mij: opbrengstgericht werken!

Al jaren probeer ik mijn handelen te baseren op onderzoek en literatuur. De opbrengsten ervan zijn meetbaar met de niet-methodegebonden toetsen.

Voor lezen en spellen zag ik telkens de opbrengsten verder verbeteren en dat maakte me enthousiast.

Ook de kinderen zijn enthousiast en gaan met plezier naar school, omdat zij zich competent voelen.

De onderwijskwaliteit is een belangrijke waarde die scholen zouden moeten nastreven. Dat betekent dat er hoge verwachtingen moeten zijn en dat er geen kinderen worden opgegeven. Dat klinkt logisch, maar is helaas niet altijd de praktijk. Leerlingen die uitvallen, worden veelal op aparte leerlijnen gezet met andere didactieken en uitleg van bijvoorbeeld een remedial teacher. Naar ouders toe wordt dit verwoord als extra instructie en een eigen leerlijn. Klinkt mooi, maar is dat niet.

Deze kinderen werken veel zelfstandig met een eigen boekje en krijgen twee keer per week een half uur instructie van de remedial teacher. Omdat zij op een apart programma zijn gezet, kunnen zij niet profiteren van de vele instructiemomenten in de klas. Eigenlijk ontvangen zij dus minder instructie dan de overige leerlingen. Het gevolg is dat zij nog verder achter geraken en weezin ontwikkelen tegen school.

Opbrengstgericht werken gaat uit van het stellen van een basisdoel voor de klas als geheel. Leerlingen die deze doelen niet dreigen te halen, ontvangen extra instructie bovenop de klassikale uitleg of voor de les pre-teaching van de remedial teacher. Zij worden niet opgegeven, maar juist bij de groep gehouden. Zodoende kunnen zij profiteren van de uitleg van de leerkracht en nogmaals extra instructie krijgen als de overige leerlingen aan het werk worden gezet. No child left behind!

Differentiëren krijgt hierdoor een geheel nieuwe invulling. Er wordt niet gedifferentieerd door niveaugroepjes te maken, maar door sommige kinderen meer of minder te laten oefenen om de gestelde basisdoelen te halen: convergente differentiatie.

Leerkrachten zijn snel geneigd om minder te eisen van zwak presterende kinderen, lagere doelen te stellen. Hierover is veel geschreven: lage verwachtingen leiden tot dito prestaties. Het niveau wordt naar beneden bijgesteld, maar daarmee doe je deze leerlingen tekort. Steeds meer kinderen krijgen indicaties als adhd, pdd-nos, dyslexie of nld. Maar niet het kind heeft een probleem, maar jij!

Het gaat om de leraar: hij moet voldoende kennis en kunde bezitten om leerlingen het basisniveau te laten halen. Hij moet zijn gedrag bijstellen. Dat is een behoorlijke paradigma-wisseling.

Hiervoor zijn goede ondersteuning en openheid essentieel. Als team de onderwijsresultaten bespreken kan erg spannend zijn. De ene leerkracht presteert nu eenmaal beter dan de andere. Maar in plaats van daar een taboe van te maken, kan er ook geleerd worden van elkaar. Het samen verbeteren van de leeropbrengsten van de eigen school kan erg inspirerend zijn: samen leren en toewerken naar een gemeenschappelijk doel.

Leerkrachten die minder goed presteren, hebben recht op de beste ondersteuning. Zij hebben het recht om zichzelf te ontwikkelen en te ervaren dat zij het verschil kunnen maken voor hun leerlingen.

“Niet het kind heeft een probleem, maar jij!”

De buitenwereld vindt het volstrekt logisch dat wij leerlingen leren lezen, maar feit is dat 15% van de leerlingen als functioneel analfabeet de basisschool verlaat. Opbrengstgericht werken helpt om de leesprestaties met sprongen te laten stijgen. Stel je eens voor hoe dat voelt voor de leerling: merken dat je iets kan. Hetzelfde geldt voor de leerkracht overigens . . . ☺

Duik eens in het leerlingvolgsysteem van je school: hoeveel procent van de leerlingen in jouw groep haalt een D of E-score op de niet-methodegebonden toetsen van spelling, rekenen, technisch en begrijpend lezen? Hoe is dat in de andere groepen? Kan dat beter? Verdienen deze leerlingen beter? Wil jij jezelf verbeteren?

Ja? Dan is opbrengstgericht werken ook iets voor jou . . .

Geïnspireerd op Peter van Leeuwen:

<http://j.mp/avPQ8a>